

Okyay, Mehmed Necmeddin

150022

MADDE YAYIMLANDIKTAN
SONRA GELEN DOKÜMAN

01 Kasım 2013

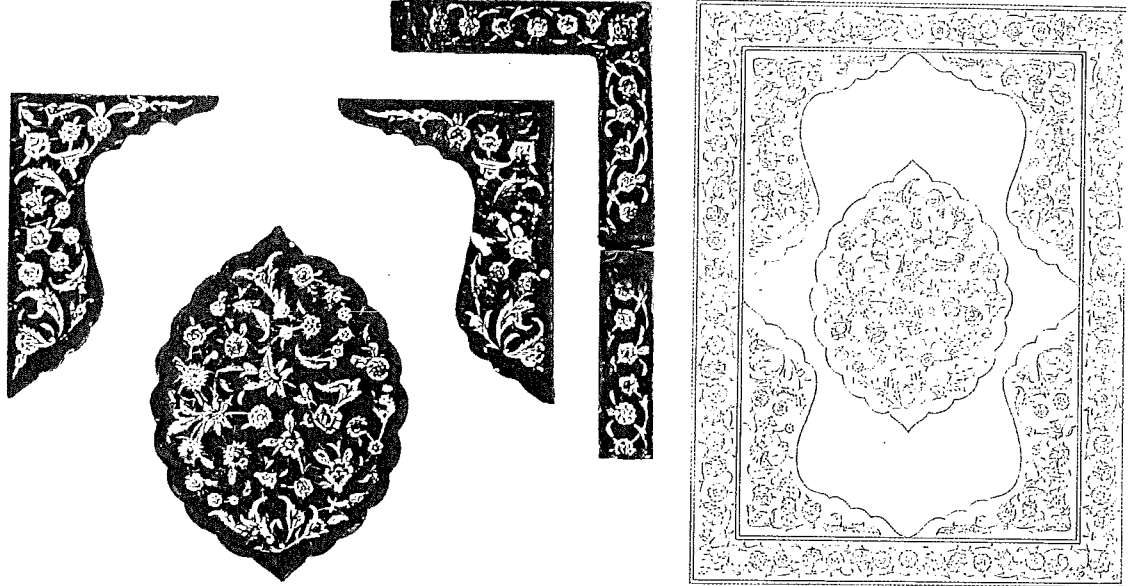
Necmeddin Okyay'dan Kalan Cild Kalıbları

Hattat Necmeddin Okyay'ın (1883-1976) klâsik cild sanatındaki mevkii bir önceki tebliğde yeterince belirtildi. Rahmetli, vaktiyle kendisinin ve ortanca oğlu Sâmî'nin (1911-1933) Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'ndeki kitap kablari üzerine yaptığı çalışmalarını, istifade etmem için vefatından birkaç yıl önce bana vermişti. Bu seminer vesilesiyle cild kalıplarından alınmış desenlerin sizler tarafından da görülmesini arzu ettiğim için konuyu huzurunuzda tebliğ olarak getirdim.

Bu çalışmalar, önce Çinili Köşk ve sonra Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi'nde olmak üzere iki safha ve tarihte yürütülmüştür:

İlki 1927/8 yıllarında, Türk Hava Kurumu ilgilileri tarafından Necmeddin Hoca'ya yapılan sipariş dolayısıyladır. Gazi Mustafa Kemal Paşa'nın "Büyük Nutuk" lüks baskısının ve "Vesikalar" bölümünün onbeşer adedi için toplam otuz cildin klâsik tarzda hazırlanması isteniyor. Ancak bunların desenlerinin farklı ve görülmemiş örnekler olması şart koşuluyor. O tarihe kadar klâsik cildleri lâyıkiyle inceleyememiş olan Necmeddin Okyay, Çinili Köşk'de teşhir olunan köseleden mâmul, tarihî cild kalıplarının kendisine emâneten verilmesini, Müzeler Müdürü Halil Edhem (Eldem, 1861-1938) Bey'den istiyor. Daha önceden öğrendiği galvanoplasti¹ metoduyla çalışmalar yaparak kendisi için yeni örnekler edinmiş oluyor.

Okyay Hoca'nın ikinci çalışma devresi, Tahsin Öz'ün (1887-1973) müze müdürlüğünü sürdürdüğü 1939-40 yıllarında Topkapı Sarayı

1 Motif ve ölçüler dikkate alınarak takım haline getirilen örnekler.

1 Galvanoplasti: Bir mâyi içinde eritilmiş herhangi bir madeni, o mâye batırılan diğer bir şeyin sathına elektrik cereyanı vasıtasıyla kaplamak usûlü (bkz., Arseven 1965, s. 624).

Uluslararası Cilt Sanatı Buluşması: tebliğler 29 Kasım - 8 Aralık 2012,
yay. hâz. Ahmet Akcan, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür ve
Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kültür Müdürlüğü, 2014. ISAM DN - 276056